

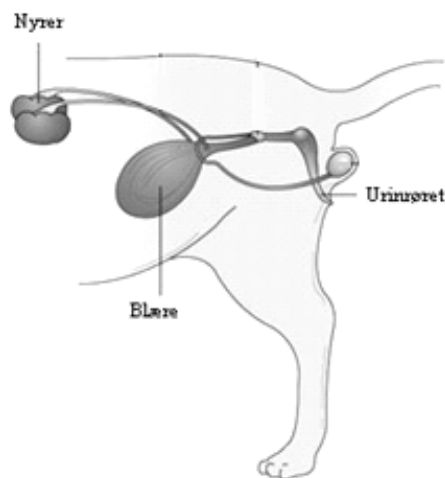
Urinvejslidelser hos kat

Mange katte bliver præsenteret på klinikken, fordi ejerne har observeret en ændring i kattens urineringsadfærd og dens generelle væremåde.

Ændringerne kan bl.a. være:

- At en renlig kat er begyndt at tisse andre steder end i bakken
- At urinen er rød pga. blodtilblanding
- At katten går hyppigere på bakken, end den plejer
- At den virker besværet og/eller beklager sig, når den urinerer
- At katten enten gemmer sig mere end normalt eller er blevet mere opmærksomhedskrævende
- At katten virker sløv

Ændringer i urineringsadfærden kan betyde, at katten har en urinvejslidelse. Man skelner imellem øvre urinvejslidelser (involvering af nyrerne) og nedre urinvejsproblemer (lidelser som involverer blære og urinrør).

Almindelige urinvejslidelser hos katte:

- Blærebetændelse
- Krystaller i urinen og urinvejssten
- Nyresvigt

Undersøgelse og diagnosticering:

Hvis man har mistanke om, at katten har et urinvejsproblem, er det vigtigt at få katten undersøgt hos en dyrlæge. Dyrlægen kan, ved en klinisk undersøgelse, bl.a. tjekke om katten har feber, væskemangel, samt mærke kattens blære og vurdere, om denne virker stor og/eller øm.

Som led i en diagnostisk udredning er det nødvendigt at undersøge en urinprøve fra katten. Ved analyseringen undersøges der, om der er blod, sukker, krystaller, celler og/eller bakterier i urinen. Derudover måler man også urinens pH og vægtfylde.

Det kan også være relevant at tage en blodprøve. I en blodprøve kan man bl.a. vurdere kattens immunforsvar og nyrer samt undersøge, om den har forhøjet blodsukker og/eller væskemangel.

Alt efter hvad dyrlægen finder ud af ved overstående analyser, kan det være nødvendigt med yderligere undersøgelser, f.eks. scanning af nyrerne og blæren.

Lidelser i nedre urinveje:

Urinvejslidelser lokaliseret til de nedre urinveje (f.eks. blærebetændelse og krystaller i urinen), går under fællesbetegnelsen FLUTD (Feline lower urinary tract disease).

Nogle katte er mere disponeret for udvikling af FLUTD end andre katte, men forskellige faktorer kan være medvirkende til udviklingen heraf.

En af faktorerne er foderets sammensætning. Risikoen for dannelsen af krystaller og sten i urinen øges, hvis foderet ikke har den korrekte sammensætning af salte/mineraler.

Foderet har også stor indflydelse på urinens pH-værdi. En ubalance i urinens pH øger risikoen for udfældninger af krystaller, og man skal derfor tilstræbe at holde en stabil, lav pH i urinen.

Hos dyrlægen kan man få et fuldfoder til katte, der udover at tilgodese kattens andre behov, også forbygger udvikling af urinvejslidelser ved blandt andet at stabilisere pH-værdien og øge kattens væskeindtag, ved at stimulerer tørst hos katten.

Stress kan også være en medvirkende faktor til udviklingen af FLUTD.

Nogle katte er meget følsomme overfor stress. Stressfaktorer kan være: nyt familiemedlem (både mennesker og dyr), ny kat i området, nyt hjem, nyt kattegrus, nyt foder osv.

Spørg gerne på klinikken for råd og vejledning, hvis din kat nemt bliver stresset.

Andre medvirkende faktorer er nedsat væskeindtag, nedsat urineringsfrekvens, sukkersyge samt neutralisering. Især kastrerede hankatte har øget risiko for at blive ramt af FLUTD.

En simpel blærebetændelse reagerer hurtigt på antibiotikabehandling, og katten kommer sig som regel hurtigt. Det er selvfølgelig vigtigt, at der ikke er andre problemer, som kan komplicere forløbet og derved forlænge behandlingsforløbet.

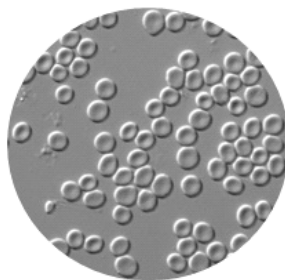
Behandlingen for krystaller i urinen er et specielt diætfoder, der kan købes hos dyrlæger. Dette foder opløser krystallerne bl.a. ved at sænke pH-værdien i urinen.

Efter endt behandling anbefaler vi en kontrol-urinundersøgelse for at sikre, at der ikke længere er krystaller i urinen. Derudover er det vigtigt (når krystallerne er væk) at fortsætte på et foder, som forebygger nye dannelser af krystaller, så man så vidt muligt undgår tilbagefald.

Årsagen til at det er vigtigt at få behandlet og opløst krystallerne er, at der er risiko for, at krystallerne kan tilstoppe urinrøret og derved forårsage at blæren bliver overfyldt og i værste fald kan springe.

Lidelser i øvre urinveje:

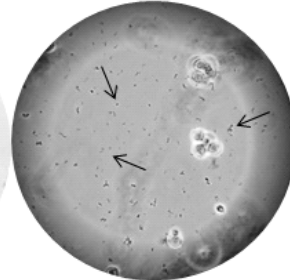
Akut nyresvigt kan forekomme hos katte i alle aldersgrupper og kan opstå, hvis katten f.eks. har indtaget noget der er giftigt for nyrerne.

Figur 2: Blodceller i urinen

Figur 3: Krystaller i urinen

Figur 4: Bakterier i urinen

DET ER UDFORDRENDE AT VÆRE KAT, PRØV SELV!

Vi har de samme ønsker til tilværelsen, som I har - frihed, lighed og venlighed, god mad, et godt sexliv og et godt sovested. Og hvad får vi så . . . ? Indespærring, kattemat, kastration og en hundekurv. Og så kan vi kun sige Miaaw !

Fabel, tidligere kat

Mere almindeligt, er kronisk nyresvigt (mest almindeligt hos ældre katte), hvor nyrenes funktion over længere tid er blevet dårligere. Selvom sygdommen har været undervejs i længere tid, kan de kliniske symptomer godt opstå pludseligt.

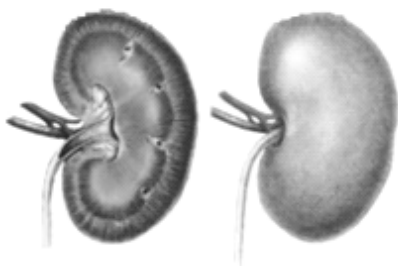
Katte med kronisk nyresvigt begynder ofte at tabe sig, drikke mere, nedsætte deres pelspleje, samt sove mere. Nyrene hos en rask kat har meget større kapacitet end nødvendigt, hvilket betyder at katten tit først får symptomer på nyresvigt, når 75 % af nyrevævet er gået tabt og ikke længere er funktionelt.

Ved at udtage en blod- og urinprøve, er det muligt at bedømme nyrenes funktion og vurdere hvor fremskreden tilstanden er.

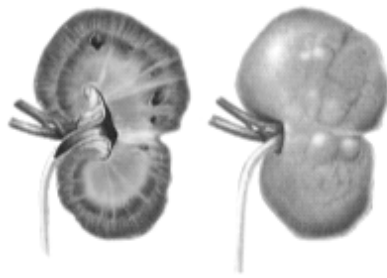
Kronisk nyresvigt opdages desværre tit først sent i sygdommens udvikling, hvilket betyder at det kan være svært at behandle, da nyrevæv, der er gået tabt, ikke kan genopbygges igen. Ved milde tilfælde, hvor sygdommen opdages i et tidligt stadie, kan man med medicinsk behandling og specialfoder mindske symptomerne og bevare det resterende nyrevæv, hvorfor mange katte kan få en god alderdom trods kronisk nyresygdom.

Andre tilstande som kan give symptomer fra urinvejene:

Ud over de ovennævnte sygdomme findes der også mindre almindelige sygdomme, som kan forårsage symptomer, der ligner de ovenstående. Disse kan være nyresten, livmoderbetændelse, sukkersyge m.fl. og dyrlægen vil altid have disse "in mente" ved mere komplicerede sygdomstilfælde. Derudover skal der nævnes, at ændringer i urineringsadfærden hos kat også kan skyldes et adfærdsproblem, men i den sammenhæng er det vigtigt at udelukke at katten lider af en sygdom, inden en udredning af adfærden kan påbegyndes.

Figur 6: Normal nyre

Figur 7: Nyre med tab af 75 % af funktionen

Dyrlæge Vibeke Bjørn Rasmussen
Tvingstrup Dyreklinik
www.tvingstrupdyreklinik.dk